

Eredményes tárgyalások Románia külföldi hitelezőivel

Kedvező mederben folynak a genfi és párisi tárgyalások -- A genfi szakértők és Románia pénzügyei -- Olaszország blokálta a román exportőrök követeléseit -- A román kormány retorziós intézkedései

Vámháboru fenyeget Románia és Németország között

A kormány gazdasági bizottságát váratlanul összehívták. A tárgysorozatban két fontos pont szerepel. Az egyik a párisi hitelezőkkel folytatott tárgyalások, a másik pedig az Olaszországgal kapcsolatos gazdasági viszonyunk tisztázása. Erre vonatkozólag a sajtóban különböző hírek terjedtek el, amelyeknek megerősítése, illetve megcáfolása csak a gazdasági bizottság említett tanácskozásától várható.

A kormányhoz közelálló Argus mai számában azt közli, hogy egy, tegnap Milánóból Bucurestibe érkezett telefonjelentés szerint az olasz nemzeti bank körlevelet adott ki, amelyben arra kényszeríti az olasz importőröket, hogy az olasz nemzeti banknál helyezték leltébe mindazokat az összegeket, amelyekkel a román exportőröknek tartoznak. *Ez annyit jelentene, hogy Olaszország blokálta a román exportőrök ottani követeléseit.* Ez elsősorban az itteni élőállat, baromfi és tojás-exportőrö-

ket érintené. Az olasz nemzeti bank állítólag azért folyamodott ehhez a rendszabályhoz, hogy ezzel kikényszerítse egy, a két ország között megkötendő clearing-egyezmény, mielőbbi létrejöttét.

Az Universul szerint a római román ügyvivő erről az intézkedésről azonnal jelentést tett Bucurestiben és ennek a jelentésnek a nyomán a román kormány is hasonló intézkedést hozott, amennyiben úgy a Banca Nationala központjánál, mint annak fiókjainál *blokálta az olasz exportőröknek járó összegeket.* Az erről szóló minisztertanácsi jegyzőkönyvet a lap jelentése szerint már aláírták és annak végrehajtásával a kereskedelemügyi miniszteriumot bízták meg. Az olasz kormány egyébként hasonló intézkedéseket fogantatott Jugoszláviával és Németországgal szemben is, ugyancsak azzal a szándékkal, hogy a két országot clearing-szerződés megkötésére kényszerítse. A Cuvantul ezzel szemben úgy az olasz, mint a román kormány említett intézkedéseit cáfolja.

Hírek a román-német kereskedelmi egyezmény felbontásáról

Itt említjük meg, hogy a kontingentálás bevezetésének következtében *vámháboru fenyeget Románia és Németország között* és hogy a kontingentálás miatt — állítólag — felmondják a német-román kereskedelmi egyezményt. Német gazdasági körök szerint mindenestre elsiertt dolog volt a román kormány részéről megszorító intézkedéseket fogantatni a német ipari termékek behozatalával szemben, mindaddig, amíg a kereskedelmi mérleg problémája nem tisztázódott. Már csak azért is, mert 1924—1930. között hivatalos román kimutatások szerint *a két állam közötti kereskedelmi mérleg mindig Románia javára mutatott ki tekintélyes aktívumot.* Német gazdasági körök szerint a két állam közötti kereskedelmi egyezmények értelmében mindkét fél kötelezte magát, hogy nem akadályozza meg az árucserét, akár a kivételt, akár a behozatalt megszorító intézkedésekkel. Ha a két fél fenn is tartotta magának azt a jogot, hogy ezen elv alól bizonyos esetekkel kapcsolatban kivételt tegyen, a megszorító intézkedéseket a szerződés értelmében minden más országgal szemben is alkalmazni kellett volna.

A német hivatalos körök álláspontja

A német kormány éppen ezért úgy véli, hogy egy olyan kontingentálás, amely Németországot nagyobb mértékben sújtja, mint más államokat, a fennálló kereskedelmi szerződés felbontásához kell, hogy vezessen. Ez pedig mindkét fél részéről a maximális vámtarifa alkalmazását jelenti, ami a vámháborúval egyenlő. Német hivatalos körökben mindenestre várják, amíg valamely német exportőr panasszal fog élni a kontingentálással szemben és csak azután nyulnak az esetleges represszáliákhoz.

Itt írjuk meg, hogy a kormány delegátusainak párisi és genfi tárgyalásairól ma részletes jelentés érkezett úgy a külügy-, mint a pénzügyminiszteriumba. A jelentések kedvező híreket tartalmaznak és arról számolnak be, hogy *külföldi hitelezőink engedtek eddigi intranzigens magatartásukból és hogy úgy Genfben, mint Párisban sokkal több jóindulat nyilvánul meg Romániával szemben, mint ezelőtt.* Külföldön különösen az váitott ki kedvező impressziót, hogy egész Közép- és Délkelet Európában Románia volt az egyetlen állam, amely az 1932-ik év tartama alatt kötelezettségeinek teljes mértékben eleget tett és ezzel mintegy garanciát nyújtott arra, hogy szerződésileg vállalt kötelezettségeit ezentul is respektálni fogja. Ez a körülmény döntő befolyással volt a külföldön folyó pénzügyi tárgyalásokra.

A genfi tárgyalásoknak tulajdonképpen az a célja, hogy az állam presztízisének megsértése nélkül, a kormány megnyerje Románia részére a Népszövetség pénzügyi támogatását.

Olaszország elfogadhatatlan feltételei veszélyeztetik a kisantant egységét

Feltűnést keltett egyébként az a hír, hogy devizakompensációs rendelkezéseket akar életbeléptetni a kormány Olaszországgal szemben. Ezzel a tervvel kapcsolatosan *Scrutator*, az Adeverul neves munkatársa, aki eddig is jól informált cikkeivel terelte magára az ország közvéleményének figyelmét, újabb cikket irt lapjában, amelyben az olasz-román viszony ügyével foglalkozik. A cikkirő megállapítja, hogy a két ország között az utóbbi időben beállott, *kétségtelenül megállapítható elhidegülés* nem a szenátus ismeretes vitájának, sőt még a devizaforgalom-korlátozó rendelkezéseknek se

Mint a jelentésekből kiténik, a genfi tanácskozások egyik leglényegesebb eredménye az, hogy sikerült megegyezni arravonatkozólag, hogy a pénzügyi segítség a Népszövetséggel való együttműködéssel, *de semmiesetre sem a Népszövetség ellenőrzésével képzelhető el.*

Párisból érkezett, de eddig hivatalosan még meg nem erősített hírek szerint létrejött az első ideiglenes megállapodás Románia kiküldöttjei és a külföldi hitelezők között. Eszerint az 1933. januárjában esedékes részlet fizetését 1933. március 16-ig felfüggesztették. A felfüggesztés ideje alatt újabb konferenciára ilnek össze Románia, valamint a hitelező csoportok delegátusai. Ezen a konferencián revizió alá veszik küladósságaink egész problémakörét és ugyancsak ezen a konferencián kell létrejönnie a végleges megállapodásnak is.

Az Epoca szerint a Londonban időző *Lugojeanu* a Népszövetség pénzügyi bizottságának elnökétől, *Otto Niemayertől*, valamint annak egyik francia tagjától, *Devrattól* olyan kedvező ígéretekert kapott, amelyek a külföldi kuponok leszállítására és az amortizációk elhalasztására vonatkozólag eredménnyel kecsegtetnek. *Lugojeanu* egyébként szombaton Bucurestibe érkezik, ahol eddigi tárgyalásairól jelentést tesz a miniszterelnöknek, január nyolcadikán pedig ismét Genfben utazik, hogy a pénzügyi bizottság ottani tárgyalásain a román kormányt képviselje.

Konkrét eredményeket ért el a román pénzügyi delegáció

Párisból érkezett későbbi távirati és telefonjelentések szerint a román pénzügyi delegáció tárgyalásai rendkívül kedvező módon haladnak előre. A bizottságnak annyit máris sikerült konkrét módon elérnie, hogy *február végéig felfüggeszti Románia a külföldi adósságok kuponjainak fizetését.* Ezzel szemben a külföldi kölcsönre nézve is biztatóak a kilátások, ha Románia hajlandó aláírni a Népszövetség pénzügyi bizottságának ellenőrzésére vonatkozó feltételeket. Hír szerint ezeket a feltételeket a *Maniu*-kormány elvileg már hetekkel ezelőtt elfogadta és ezeknek a feltételeknek előkészítését szolgálták azok a törvényjavaslatok is, amelyeket *Madgearu* pénzügyminiszter nyújtott be a parlament most zárult ülésén. A román kormánynak mindezzel szemben egyetlen egy kikötése van: az, hogy *a Népszövetség pénzügyi bizottságának szakértői ne próbáljanak beleavatkozni az ország belügyeibe.* Ezt a célt tökéletesen eléri az egyezménynek az a része, amely részletesen körülírja a népszövetségi szakértő hatáskörét.

Az Adeverul értesülése szerint egyébként egy román katonai bizottság ül össze a közeli napokban, amely Románia részéről megszövegezi a román álláspontot a leszerelési értekezlet aktuális kérdéseivel kapcsolatban.

tulajdonítható. Ennek oka kizárólagosan az a tény, hogy a legutóbbi tárgyalásokon, amelyet *Titulescu* Olaszországban folytatott, az olasz külpolitikusok olyan feltételeket szabtak *Titulescu* számára az eddig is fennállott olasz-román szerződés meghosszabbítására vonatkozólag, amelyek *elfogadhatatlanok*, mivel veszélyeztetnék a jövőre nézve a kisantant-államok eddigi politikai és gazdasági egységét. Erre viszont *Titulescu* semmi esetre sem kapható — írja a cikkirő — mivel Romániára nézve a kisantant politikai és gazdasági egysége mindennél inkább előbbrevaló.

Az új büntetőkódex az egész országban bevezeti az esküdtzékeket

Feltűnést keltő részletek a sajtójogi részben. — Mit írhat meg az újságíró?

Bucurestiből jelentik: Az új büntetőkódex jelenleg ügyvédekből és jogászokból álló egyes bizottság előtt fekszik. Az utolsó simításokat eszközöli a tervezeten ez a bizottság, majd a Kamara elé kerül megszavazás végett a törvényjavaslat. A nagy fővárosi lapok máris a legelősebb küzdelmet jelentik be a büntetőkódex ama része ellen, amely a sajtóra vonatkozik és amely néhol egészen furcsa rendelkezéseket tartalmaz.

A törvénytervezet egyik része a sajtójogi felelősséget állapítja meg, amely nagyjában a régi maradt. Az egyik paragrafus kimondja, hogy három hónaptól négy évig terjedő büntetéssel sújtják azokat, akik hazug hírek kolportálásával a betétek visszavonására készítik a közönséget, akár közpénztákról, akár magánbankokról lenne szó. Ugyanebben a büntetésben részesítik azokat, akik a tőzsdén nemzeti értékek (államkötvények) árfolyamát akarják tendenciózus hírekkel lezoritani, vagy hitelpánikot keltenek, vagy pedig az élelmiszerek és más elsőrendű cikkek árának emelkedését, vagy csökkentését akarják előidézni. Ha a fentiek érdekében a lap tendenciózus, hamis politikai vagy közgazdasági híreket kolportál, úgy a cikkek íróját 1—5 évig terjedhető börtönnel és 10—50 ezer lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtják. Ha a fentieket külföldi érdekek elősegítése céljából tették, úgy a büntetés 3—8 évig terjedhető börtön. A kísérletet itt szintén büntetik. Fenti ügyekben büntető eljárást csak az igazságügy-miniszterium hozzájárulásával lehet indítani.

Ha valaki tendenciózus híreket terjeszt abból a célból, hogy egy személy vagy vállalat hitelét megrontsa, 2—6 hónapig terjedő elzárással és 5—10 ezer lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtható. Sajtó útján elkövetett rágalmozás esete közhivatalnokokkal, képviselőkkel vagy vállalati vezetőkkel történhetik, míg a magán-személyek esetében becsületsértésnek kvalifi-

kálják a rágalmozást terjesztő cikkeket. A közhivatalnokokkal szemben a törvénytervezet mindenféle bizonyítási eljárásnak helyt ad, a magán-személyeknél csak akkor, ha a kérdéses ügyben érdekelve van, vagy pedig társadalmi érdek védelmét szolgálta a cikk. A rágalmozás és becsületsértés büntetése 2 hónaptól egy évig terjedő börtön, ha több személy ellen követték el, úgy 3 hónaptól két évig terjedő elzárással. Ha büntető vagy fegyelmi eljárás folyik abban az ügyben, amelyről az újságíró írt, úgy a sajtóper sem folytatható le mindaddig, amíg a büntető vagy fegyelmi befejezést nem nyert. A tervezet ezután a rektifikációval foglalkozik, amely a lap szerkesztője nem köteles közölni, ha úgy találja, hogy az nem objektív. Ebben az

esetben a bíróság dönt az ügyben.

Egytől négy hónapig terjedő elzárással büntethető az, aki az országból kitiltott lapokat árusít, vagy árusítást. A rendes törvényszék elé kerülnek a felségsértő, idegen államok fejel vagy követei ellen intézett sajtótámadások, a lázadásra, vagy gyilkosságra izgató támadások, a magánosok és köztisztviselők magánéletével foglalkozó cikkek ügye, míg a többi sajtóvétség esküdtzék elé tartozik.

A fővárosi lapok élénken kommentálják a tervezetet és főképpen arra kíváncsiak, hogyan értik az élelmiszerek emelését vagy csökkentését célzó sajtóközlemények kérdését. *Lehetetlenségnek tartják, hogy egy újságírótól például azért büntessenek meg, mert a magásra szökött árak letöréséért folytat küzdelmet.* Érdekes, hogy a köztisztviselők elleni támadások ügyét az új törvénytervezet esküdtzék elé utalja. Eddig csak a régi királyságban működött esküdtzék, de az új büntetőkódex megszavazása esetén a többi országrészekben is megkezdik működésüket az esküdtzések.

Kormányválság és véres uccai harcok Szófiában

Több halottja van az uccai összeütközéseknek

Szófiából jelentik: Musanoff miniszterelnök ma délelőtt benyújtotta az uralkodónak a kormány lemondását. A király a lemondást elfogadta és Musanoffot ideiglenesen megbízta az ügyek továbbvitelével. Közvetlenül ezután megindultak a tárgyalások a politikai válság megoldására. Még a délelőtt megjelent a királynál Malinoff, a Szobranje elnöke. Későbbi jelentések szerint Malinoff kihallgatásának ideje alatt a királyi palota előtt *félórás uccai harc volt a macedon forradalmárok két ellenséges csoportja között, melynek egy halottja és hat súlyos sebesültje van.*

Kisvártatva megérkezett Eftimoff is, a Macedonia című lap főszerkesztője, a macedonok Mihailoff-csoportjának vezére nagyszámu hívtől kísérve, hogy tudakozódjon a politikai hely-

zet ügyében. Az ellenséges Protageroff-csoport hívei az uccán megtámadták ellenfeleiket és véres harc keletkezett. A csendőrség közbelépése eredménytelennek bizonyult.

Egy csendőr meghalt és maga Eftimoff is súlyosan megsebesült.

Belgrádi jelentés szerint az összeütközésnek hét halottja és igen sok sebesültje van. Ezzel szemben a kiadott hivatalos jelentés szerint az összeütközés nem a királyi palota, hanem a Macedonia című lap épülete előtt történt, közvetlenül azután, hogy a szerkesztő elhagyta az épületet. A jelentés szerint az összeütközés és a politikai válság között semmi összefüggés nincs és az összeütközésnek a belgrádi jelentésekkel szemben csupán egy halottja és hat sebesültje van.

MONTECARLO

tényben és árnyban

Irtá: RONAY MARIA

Sorozatos kudarcok kísérik a játékbank megalapítását

(3) (Utánnomás tilos)

Felesége, Antoinette de Mérode grófnő, kétségbeesetten szaladgál fűhöz-fához, míg végre sikerül neki férjét kiszabadítani a fogságból. Az asszony sirva ölelgeti hároméves kicsi fiát és keservesen panaszolja neki:

— Börtöntöltelék lett az apád!

Majdnem válás lett a kaland eredménye, de aztán a feleség mégis megbocsátott férjének, aki arra hivatkozott, hogy hazafisága juttatta fogságba.

I. Floresztán anyagi helyzete egyre nehezebb lett. Hiányzott a két elvesztett város adója, az államkassza kongott az ürességtől, viszont halaszthatatlanul sürgős munkálatokat kellett volna megkezdeni az országban. A nép is fenyegetően sürgette a közmunkák megindítását és a rossz viszonyokra való hivatkozással egyre többen nem fizették az adót.

Az uralkodó belátta, hogy itt sürgősen tenni kell valamit. Terve azonban nem volt. Elhatározta, hogy Párisba utazik és tanácsot kér régi újságíró barátjától.

A fejedelem inkognitóban érkezett a francia fővárosba és elment a „Chat noir” régi szeparájába, ahol esténként változatlanul találkozni szoktak a régi baráti kör még élő tagjai.

Természetesen kitörő örömmel fogadták a régi barátot és teljes mértékben méltányolták, hogy uralkodó léteire is barátjuk maradt, sőt személyesen is felkeresi társaságukat. Az első éjszaka a viszontlátás megünneplésével telt el, de másnap este aztán előhozakodott I. Floresztán azzal, hogy miért jött tulajdonképpen Párisba. Elmesélte őszintén minden baját és mi-

után feltárta barátai előtt a helyzetét: tanácsot kért tőlük.

Az újságírók addig tanakodtak a monakói államügyekről, míg megtalálták az egyedül célravezetőnek látszó megoldást. Azt ajánlották az uralkodónak, hogy adjon engedélyt egy játékbank alapítására és a koncesszió fejében kössön ki magának megfelelő évi adókat. Ezzel kettős cél látszott elérhetőnek: egyrészt Floresztán pénzhez jut, még pedig állandó jellegű pénzforrást biztosít magának, másrészt pedig a nép jóléte is feltétlenül emelkedni fog a játékbank révén, mert megélné az élet Monakóban.

Azt kétségtelennek tartották, hogy vállalkozó akadni fog, mert hiszen Monakó fekvése, klímája, pazar vegetációja a legideálisabb keretnek látszott egy ilyen intézmény számára.

Floresztánnak tetszett az eszme és a jó fiúk elkezdtek vállalkozót keresni az üzlethez. Hamarosan találtak is, nem is egyet, hanem kettőt.

Aubert, a Charivari című vicclap szerkesztője felbízott egy Langlois nevű tőkepénzest, hogy finanszírozza a vállalkozást, amelyet ő fog vezetni. Langlois elvben ráállt a dolgra, de még gondolkozási időt kért.

Floresztán boldogan utazott haza és elmesélte fiának, hogy mi a terve. Károly is jónak találta az ötletet és bizott a sikerben.

Am, még mielőtt letelt volna a Langlois által kért gondolkozási idő, Floresztán hirtelen meghalt 1856. júniusában. Halála után Valentino hercege III. Károly néven elfoglalta Monakó trónját.

Az új uralkodó első ténykedése az volt, hogy zseniális trükkel megbosszulta a piemontiaknak vele szemben elkövetett sértését, bosszút állt az elszenvedett börtönért és egyidejűleg pénzt is szerzett.

III. Károly a piemonti katonaság által megszállt két várost, Mentonet és Roquebrunt, egy-

szerűen — eladta Franciaországnak. Joga volt hozzá, mert hiszen a hatalmak határozata értelmében a városok Monakóhoz tartoztak! Így járt túl a piemontiak eszén és így jutott négy-millió frankhoz. Franciaország pedig így szerezte meg aránylag könnyűszerrel a francia Riviera egyik gyöngyét: Mentonet, ahonnan per sze Piemont sürgősen kitakarodott a franciák elől.

Négy-millió sok pénz volt, de mégis hamar eluszott, mert a hitelezők tömege megrohanta a fejedelemet a zseniális üzlet hírére. Már pedig adóssága és hitelezője rengeteg volt az udvarnak...

Igy történt, hogy a négy-milliónak hamarosan nyakára hágtak és újabb pénzszerzési mód-ról kellett gondoskodni. III. Károlynak eszébe jutott apjának terve a játékbankról. Újra felvette a tárgyalások fonalát és rövidesen megkötötte a paktumot Aubert-rel, a Charivari szerkesztőjével, meg Langlois urral. Átengedte nekik a játékbank koncesszióját évi 400.000 frankért, azzal a kikötéssel, hogy öt éven belül kötelesek nagyszabású kaszinóépületet építeni a játékbank számára.

Aubert és Langlois, a koncesszió tulajdonosai leutaztak Monakóba és helyiséget kerestek a játékbank számára. Condamine városkában kibéreltek Arnoux borkereskedő villáját a Place du Chateau-n és ebben a hangzatosan Palais de Condamine-nek elnevezett szerény házban rendezték be ideiglenesen a játékbankot. Szerződésük értelmében mindenfajta házárjátékot bevezethettek és ők éltek is joggal.

Az üzem megindult, egészen kicsi keretek között. A játék déli tizenkét órától délután ötig zajlik le. De hiába forog a rulett-asztalon a golyó, alig akad játékos. Mindössze pár ember lézeng a „termekben”, többnyire kispénzü monakóiak. Külföldi ritkán téved be.

A csekélyszámu játékos mellett nagyon is

Modern ujévi ajándékok nagy választékban **M. FISCHER** legolcsóbban: üveg- és porcellán-nagyáruház Fehér Kereszt épület

AMERIKA TERVEI a háborus adósságok rendezésére

Az Egyesült Államok engedékenysége. --- Adósságlizetés műkincsekben. --- A lengyel korridor problémája

A ma érkezett jelentésekből ítélve, Amerika belátta, hogy engednie kell merev álláspontjából a háborus adósságok kérdésében. Ebben az ügyben meginduló tárgyalásoktól eltekintve, különféle tervek merülnek fel, amelyek megkönnyíteni vélik Európának az adósságok kifizetését. Tény mindenestre az, hogy a helyzet lényegesen enyhült és Amerika engedékenysége a háborus adósságokat illetőleg nyilvánvalóvá vált. A külpolitikai eseményekről egyébként a következő távirati jelentések érkeztek:

Londonból jelentik: A washingtoni kormány utasította londoni nagykövetét, hogy kezdje meg az előkészítő tárgyalásokat az angol-amerikai háborus adósságok kérdésének újabb rendezése tárgyában. A tervek szerint ezeknek a megbeszéléseknek a során már Roosevelt hivatalbelépése idejéig tisztáznak a kérdést és így az új elnökre már csak a meg-
egyezés jóváhagyása várna.

A washingtoni francia nagykövet kijelentette *Simsonnak*, hogy kormánya helyesnek látja a háborus adósságok újabb rendezése ügyében megkezdett tárgyalások ideiglenes félbeszakítását. Ez annyit jelent, hogy a francia-amerikai háborus adósságok újabb rendezését célzó tárgyalásokat Roosevelt hivatalbelépéséig szüneteltetik.

A Washingtoni Szépművészeti Akadémia igazgatója egyébként javaslatot terjesztett be a kormányhoz, amelyben azt ajánlja, hogy *Európa Amerikával szemben fennálló tartozásait műkincsekben fizesse meg.*

Másik hasonló természetű érdekes javaslattal állott elő *Haydin* szenátor, aki szerint Anglia ezüstben fizesse meg tartozását, még pedig *dolláronként 28 gramm ezüstrrel.*

Itt írjuk meg, hogy párisi jelentések szerint a *Temps Schleicher* tábornokhoz közelálló körökből értesül, hogy Németország a legkö-

feltűnő, hogy a bank milyen gyakran nyer és így elkedvetlenednek. Hovatovább az a pár ember is elmaradozik, aki addig fel-felkereste a rulettasztalt. Aubert és Langlois ráfizet az üzletre. Szabadulni igyekeznek a terhes konceszsiótól.

Egy év múlva sikerül nekik tudni rajta. A játékbank új gazdája, Frossard, áthelyezi az üzemet a fővárosba: Monakóba. De itt se szegődik a siker az üzlet nyomába, úgy hogy Frossard is hamarosan tulad a bankon.

A délfrancia születésű, temperamentumos, agilis Daval veszi most meg a játékbankot, a mellyel nagy tervel vannak. Daval pompás összeköttetésekkel rendelkezik és ezeket akarja felhasználni a bank talpraállításához. Nagyszabású, pazar felavató-ünnepséget rendez, amelyre meghívja előkelő ismerőseit, úgy hogy a legkitűnőbb internacionális társaság nyüzsgő a bank termeiben. Jelen van maga az uralkodó is, feleségével együtt és Daval kívánságára érdemrendekkel tüntet ki számos embert, akiktől azt remélik, hogy befolyásuk révén segíteni fogják új életre kelteni a bankot.

A vendégsereg égő fáklyák sora között hajtát be fogatán a pazarul kivilágított játékbank kertjébe, ahol pompás livrékbe öltöztetett inasok segítik le őket a kocsikról. A felvirágozott termekben végigszik a nagyszerű ingyenes vacsorát, alaposan a pohár fenekére néznek, táncolnak egy sort, aztán — hazamennek... és soha többé nem teszik be lábukat a monakói kis játékbankba...

Daval is rajtaveszt az üzleten. Rámegy az egész vagyona, úgy hogy végül is nyomorultul hal meg egy közkórházban és államköltségen temetik el.

(Folytatjuk.)

zelebb rohamot vezényel a versaillesi szerződés területi rendelkezéseinek a revíziója érdekében. Schleicherék — a lap szerint — abból az elgondolásból indulnak ki, hogy a szerződés területi rendelkezéseinek legsúlyosabb része a lengyel korridor problémája megérett a megvitatásra.

New-yorki jelentés szerint a *Majestic* 15 millió dollár értékű angol arannyal ma megérkezett az amerikai kikötőbe. Ugyanebben a pillanatban a *Mauretania* nevű angol óceánjáró Southamptonból indult Amerikába. újabb aranyrakománnyal, amely ugyancsak az 1922. december 15-ikén esedékessé vált hadiadósság-részlet fedezésére szolgál. Az aranyküldemények mellett szerepel két és félmillió font értékű francia arany is, amelyet a magánadósságok esedékes részleteire fordítanak.

Matuskát kiadják Magyarországnak

A biatorbágyi merénylet tárgyalása után visszaviszik Ausztriába

Budapestről jelentik: Az osztrák igazságügyminisztérium ma értesítette a pestvidéki törvényszék *Marton-tanácsát*, amely a biatorbágyi merénylet ügyét tárgyalni fogja, hogy *Matuska Szilvesztert* kiadja a főtárgyalás időtartamára, de a tárgyalás után vissza kell kísérni Ausztriába, hogy ott folytassa büntetésének kitöltését, ezenkívül pedig Matuskát nem ítéheti halálra a magyar törvényszék.

Illetékes helyen Matuska kiadatását illető-

Merénylet egy olasz műemlék ellen

Darabokra törtek egy értékes antik-szobrot

Rómából jelentik: Az olasz politikai köröket újabb inzultus tartja izgalomban, amely a *Giornale d'Italia* híradása szerint Spaiato közelében, egy Sini nevű helységben történt. A lap jelentése szerint, Siniben, ahol az egykori velencés korszaknak számos értékes műemléke van, egyenruhát viselő egyén fegyverrel az egyik kőfalról lefeszített egy régi velencei oroszánt ábrázoló domborművet. Amidőn az esetről a helyi község tanács értesült, határozatot hozott, amelynek értelmében megkísérelték elraktározni a megrongált műemléket. A szobor-rombolás színhelyén több munkás jelent meg, akik fasarogjára próbálták emelni a kőoroszlánt. Amidőn azonban az értékes faragványt felemelték, — írja a lap, — a munkások akaratlanul, vagy szándékosan újra a földre ejtették, amelynek a következtében a gránitköves kövezeten a velencei szárnyas-oroszánt ábrázoló szobor darabokra tört.

Vérfagyasztó jelenetek

a Britannia-szálló tüzkatasztrófájánál

**A lángoló szállodában felejtett kisgyerek. — A zuhanó szolga-
legény. — Öt millió lej a kár**

Bucurestiből jelentik: Teljes részletességgel számoltunk be arról a tüzkatasztrófáról, amely a bucaresti-i Britannia-szállodát elhamvasztással fenyegette. A hivatalos vizsgáló-bizottság megállapításai szerint a tüzet egy könnyelműen elhajított cigarettavég, vagy félig eloltott gyufaszál okozhatta a padláson, ahol a szálló igazgatósága a vendégektől visszamaradt holmikát raktározta el. Ezek között a könnyen gyúlékony anyagok között támadt a tűz, amely a padlásról áterjedt az ötödik és hatodik emeletre is.

A szállóban főleg artisták és színészek laknak.

Hubert Emil magyar karmester, aki már szerencsésen leérkezett a hatodik emeleten lévő lakásából, rémülten vette észre, hogy kisgyermekét a szállóban hagyta.

Felrohant az égő lépcsőn és szerencsésen sikerült a gyermekkel együtt megmenekülnie.

Mire azonban visszaérkezett az uccára, pötygését, amelyben ruháin és mintegy 120.000 lej készpénzen kívül értékes mesterhegedűjét őrizte, ismeretlen tetesek ellopták.

A szálloda egyik szolgája, akit szobájában álmában lepott a tűz, már nem tudott a lépcsőn menekülni, mert akkor már az ötödik emelet is lángokban állott. Segélykiáltásaira a tüzoltók azonnal létrákat toltak az ablak felé, de csak a negyedik emeletig tudtak feljutni.

Felszólították a szolgát, hogy ugorjék le, majd elkapják.

A szolga le is ugrott, de kisiklott a tüzoltók kezei közül és tovább zuhant.

Közben megakadt a szomszéd épület csatornáján, ahonnan azután a tüzoltók lehozták. Mindössze könnyebb sérüléseket szenvedett.

A tüzet

csak a reggeli órákban sikerült eloltani.

A manzard, az ötödik és a hatodik emelet teljesen elpusztult. A kár mintegy ötmillió lej.

CORSO-MOZGO! MA PREMIER!

A milliomos soffőr!

Filmopertt sok dallal, nizzai tánc és uszóversennyel. **GEORG MILTON** a legnépszerűbb francia ohanson énekes.

Ma d. u. 3 órakor!

Soha többé szerelem!

Operett a tengerről, eredeti nizzai és montecaroi felvételekkel.

JEGY LEI 8.—

Szilveszterkor! Dec. 31-én!

KIKI!

ANNY ONDRA, 3 budapesti nagymozsi jelenlegi műsora. Rendkívül előadás Szilveszter este 11^{1/2} órakor.

Szilveszteri kacagó-est az Iparos Otthonban szombati este 9 órakor Reggelig tánc! Bohózatok, tréfás jelenetek, táncok, énekek. Belépődíj 15 lej.

Elfoglalta helyét Aradmegye tanácsa

Érdekes politikai kulissza-titok került napfényre az installációs viták hevében. — Az új vezetőség és az új bizottságok névsora

Elmarad a belgrádi Balkán-konferencia Aradra tervezett bizalmas előértekezlete

Hosszu idők múltán újra trikolor lengett szerdán az aradmegyei prefektúra épületein, jeléül annak, hogy *ismét összeült Aradmegye választott tanácsa*. Popu M. János dr. prefektushelyettes, megyei alispán megnyitóbeszédében örömmel szögezte le, hogy valamennyien összegyűltek, csupán *Marsieu Iustin dr.* maradt távol. Az alakuló közgyűlés jegyzőjévé *Nicht János dr.* megyei főjegyzőt kérte fel, majd egyhangulag a jelenlevő *Pop C. István* kamarai elnököt választották meg korelnökké mindaddig, míg a vezetőséget meg nem választják. A korelnök bejelentette, hogy a megyei tanács megalkuina tekinthető, mivel egy tag ellen sem érkezett összeférhetetlenségi bejelentés. Ezután *Bustea Cornél dr.*, *Takácsy Miklós* és *Marcus Mihály dr.* szavazatszedő-bizottsága megkezdte a tanács vezetőségének megválasztására irányuló munkáját. A tanács az alábbi vezetőket választotta meg:

Elnök *Pop C. István dr.*, alelnökök *Bustea Cornél dr.* és *Pop Victor dr.* Kvesztorok *Vladiszlav Cornél dr.* és *Cosma Gheorghe dr.* Titkárok *Petica Petriila dr.* és *Vostinar Vasile dr.*

Az albizottságok megválasztása

Az új vezetőség elfoglalta helyét, majd azonnal áttértek a megyei tanács albizottságainak megválasztására. A bizottságok pontos névsorát az alábbiakban adjuk közzé:

1. Állandó bizottság: *Bustea Cornél dr.*, *Ursutiu Avram dr.*, *Szell Lajos dr.*, *Hunyár Algernon* rendes tagok, *Mutiu Traian*, *Popovici Moise* és *Pálfi Bálint* póttagok.

2. Mezőgazdasági Kamarai bizottság: *Torsan Vasile*, *Budiu Pál*, *Dusan Ioan*, *Vortan Mihály*, *Morari Josif*, *Darányi János*, *Friedrich János*, *Vostinar Vasile dr.*, *Cosman Gheorghe dr.*

3. Ellenőrző bizottság: *Vladiszlav Cornél dr.*, *Horga Sándor dr.*, *Takácsy Miklós*, *Craznic Arcadie*, *Weber János*.

4. Sorozó-bizottság: *Vladiszlav Cornél dr.*, *Popovici Moise*, *Horga Sándor dr.*, *Vertan Mihály*.

5. Kultur-bizottság: *Craznic Arcadie*, *Marsieu Iustinné*, *Tulia Bogdan*, *Lázár Ágostonné*, *Goldis László*, *Ispravnic Severné*, *Cosma Mihály dr.*, *Meyer János*, *Codocanu Florea*, *Popovici Miklós dr.*, *Popovici Aurel dr.*

6. Közegészségügyi bizottság: *Horga Sándor dr.*, *Muscan Demeterné dr.*, *Botioc Flekné*, *Moga Lia dr.*, *Cosma Demeter dr.*, *Ivanov Milán*, *Cucu Vazul dr.*, *Schmiedt János dr.*, *Moldovan János dr.*, *Serban György dr.*, *Siiartau Pál dr.*

7. Szociális segélybizottság: *Ursutiu Avram*, özv. dr. *Robu Jánosné*, dr. *Pop Ti vadarné*, dr. *Marcus Mihályné*, dr. *Cucu Vazulné*, *Gheorghe Jánosné*, dr. *Plesa János*, dr. *Botis Ti vadarané*, *Burza Cornel*, dr. *Pescariu János* és dr. *Moldovan Silviu*.

A szavazás során a megyei tanács *tizenegy liberális tagja tartózkodott a szavazástól*, melynek okát *Marcus Mihály dr.* külön felszólalásban is kifejtette. Ők 19 ezer aradmegyei szavazatot képviselnek a tanácsban — mondotta — és épp ezért elvárták, hogy érdemesnek tartásuk őket is arra, hogy beválasszák egyiküket-másikukat a megyei tanács albizottságaiba. A hivatalos listákat azonban kisebbségekkel egészítették ki.

Pop C. István azonnal válaszolt a felszólalásra. Kijelentette, hogy a megyei választások előtt éppen ő volt az, aki *kolaborációra* kérte fel

a liberális-párt aradi trakcióját, de visszautasításra talált...

A választások lezajlása alatt *Pop C. István* elnök átadta székét *Pop Victor dr.* alelnöknek és csupán azoknak végeztével vette újra át. Lendületteljes záróbeszédében ismertette mindazokat az okokat, amelyek a kormánypartot kisebbségi paktumok létesítésére ösztönözték. Utalt a *gyulafehérvári ismeretes határozatokra*, amelyek egyforma jogot biztosítanak politikai téren az ország minden egyes polgára számára. Gyakori tapsokkal kísért beszédét a következőképpen fejezte be:

— **Ismételtem: meg kell hívunk a falvak német és magyar lakosságát is a közélet munkaterületeire**, mert csak a kötelességtudó együttműködés hozhat áldást és békét közös munkánkra!

A megyei tanács alakuló közgyűlése után *Hunyár Algernon* és *Müller Vendel dr.* vezetésével ötven tagu szentannai küldöttség fordult *Pop C. István* kamarai elnökhöz, akit arra kértek, hogy *Hetman Márton* jegyzőt helyeztesse vissza állásába. *Pop C. István* kijelentette, hogy meg fogja sürgetni a fegyelmi vizsgálat lefolyásának ügyét.

Az *Aradi Közlöny* munkatársát a megyegyűlés után mosolyogva, a fáradság legkisebb jele nélkül fogadta *Pop C. István dr.* kamarai elnök. Az elmúlt karácsonyi ünnepek alatt pompásan kipihente a legutóbbi parlamenti csatározások, a felirati javaslat vitája körül gomolygott pártpolitikai küzdelmek fárasztó szöfecsérékeit: lendületteljesebb, figyelmesebb és közvetlenebb, mint valaha is eddig.

Azokra a hírekre tereljük a kamarai elnök figyelmét, melyek december első felében terjedtek el az egész országban személyével kapcsolatosan. Ezek a bucaresti-i hírforrásból érkezett jelentések ugyanis arról adtak hírt, hogy

Pop C. István, aki ebben az évben is elnöke volt a Balkán-konferenciának, január hó folyamán egy fiók-Balkánkonferenciát hívott össze Aradra, amelyre állítólag a szerb és a bulgár delegáció tagjait hívta meg bizalmas értekezletre.

Arad és a Balkán-konferencia

— Mennyiben felel meg a valóságnak ez a hír? — tettük fel a kérdést, *Pop C. István* merengve maga elé néz, amíg átgondolja, hogy tulajdonképpen mit is mondhat a nyilvánosság számára, aztán — pár pillanat az egész — már mondja is a választ:

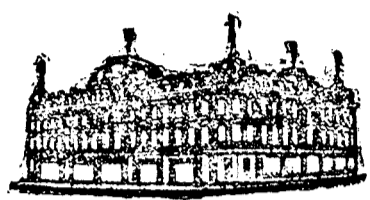
— **Ő tényleg volt valami szó róla...** Dehát már nem is aktuális... Mindössze annak terve merült fel, hogy a szerb delegáció tagjait kéretem külön értekezletre, mivel a legközelebbi Balkán-konferencia Belgrádban lesz s így szükséges, hogy a szerb politikusok közül vállalja át valaki tőlem az elnökséget... Mindössze erről lett volna szó, *dehát Aradon...*? Azt hiszem, ha ez az értekezlet létre is jön, inkább *Bucurestiben tartjuk meg...*

— És a bulgár delegáció...? **Az elégedetlen bulgárok...?**

— Nem tudok ilyenekről — hangzik a válasz. — A bulgárokról eredetileg sem volt szó, még az aradi tervekkel kapcsolatban sem.

Igy tehát Arad egy ígért és várt színnel, érdekes eseménnyel lesz szegényebb a jövő év kezdetén. *Pop C. István* a parlament új megnyitását Aradon marad, tehát minden valószínűség szerint 1933. január hó közepén tér vissza Bucurestibe.

BUCURESTI PÁLYAUDVAR

KÖZPONT

GRAND-HOTEL

A LEGJOBB KISZOLGÁLÁS
A LEGOLCSÓBB ÁRAK
A LEGNAGYOBB KÉNYELEM

Megalakult az aradi Magyar Bál rendezőbizottsága

Február 11-ikén lesz a Magyar Bál

Az aradi társadalom farsangjának kiemelkedő eseménye volt mindig a Magyar Bál, amelyen nemzetiségi és társadalmi különbség nélkül megjelent ugyszólván az egész város és a régi jó időkre emlékeztető, vig kedéllyel mulatott a késő reggeli órákig. A válságos élet nehézségei között önkéntelenül felvetődik az a kérdés, hogy lehet-e ma is elmerülni a vigalom hullámaiba? A kérdés megoldására nem sok idő szükséges, sőt gondolkodás nélkül felelhetünk rá: nem csak lehetséges, hanem valósággal szükséges a gondokba fásult lelket egy kis cigánymuzsikás vigassággal felfrissíteni, bufelejtő táncal, nótaszóval felüdíteni.

A Magyar Párt elnöksége szerdán délben ült össze, hogy *Barabás Béla dr.* vezetésével, a szokásos évi báljának előkészítő munkáját megkezdje. Először is a mulatság helyének megválasztásával foglalkoztak és a kérdésben úgy döntöttek, hogy az előző magyar bálak színhelyét, a Fehér Kereszt nagytermét veszik igénybe az idén. Hogy a táncolóknak is megfelelő hely álljon rendelkezésükre és hogy a különböző falatozókat, ételtálatrakat is el tudják helyezni, a szálloda emeleti részén több szobát bérelnek ki, melyek intim helyet biztosítanak a mulatni vágyóknak. A bejárat a főter felől lesz, a ruhátárakat a szálloda előcsarnokában állítják fel s ezzel elejét veszik a tolongásnak. Elhatározta az elnökség, hogy a Magyar Bál február 11-ikén tartják meg. Ezután az elnökség kijelölte a vigalmi bizottságot: *Lócs Rezső*, *Dániel Péter*, *Fränkel Alfréd*, *Juhász Gábor*, *Lantos Miksa*, *Boros Károly* és *Sampek József* személyében, akik hozzákezdnek az 1933-as Magyar Bál nagy körülményű igénylő munkájához. A vigalmi bizottság elhatározta, hogy a jótékony célú mulatságot az idén, az eddigieket felülmúló méretekké teszi meg és felkéri a jótékony növegyleteket is, hogy legyenek segítségükre az idén a rendezés munkájában. Felkérték dr. *Barabás Béla* elnököt, hogy a hölgyeket január hó harmadikára hívja meg a Magyar Párt helyiségében tartandó megbeszélésre. Az elnökség azzal a reménnyel fejezte be értekezletét, hogy az idei Magyar Bál sikere felül fogja múlni az összes eddigieket.

Ujévi ajándékok legolcsóbb beszerzési forrása és legnagyobb raktára M. FISCHER üveg- és porcellán-nagyáruház Fehér Kereszt épület

Hohenlohe hercegnő letartóztatásának

A hercegnő szerepe az európai politikában. — **feltűnéstkelő előzményei**

Egy lefoglalt íróasztal rejtett fiókjának titka. — A párisi Rothschild és Rothermere tanácsadója

Megirtuk, hogy a francia hatóságok letartóztattak egy Hohenlohe hercegnőt, akit az a gyamu terhelt, hogy kémkedett és a revizionista mozgalom vezetői részére fontos adatokat szállított.

A tegnapi érkezett táviratok szerint a hercegnőt szabadlábra helyezték, egyben közlik a hatóságok, hogy a Biarritzban lakó Hohenlohe Stefánia Julianna hercegnőről van szó.

A letartóztatás előzményeiről a következő újabb részleteket jelentik:

A hercegnő letartóztatására tulajdonképpen azért került sor, mert állandó összeköttetést tartott fenn a revizionista mozgalom vezetőivel, többek között Rothermere lorddal is. A lord részére fontos okmányokat szerzett, hogy ezek alapján folytassanak hadjáratot Európa mai rendje ellen.

A hercegnő egész levelezését különös körülmények között foglalták le. Másfél évvel ezelőtt ugyanis a hercegnő butorait lefoglaltatta egyik hitelezője és a lefoglalt holmikat egyik butorkereskedőnél deponáltatta. Ezidén — október 20-án — megjelent egy férfi a butorkereskedőnél és kijelentette, hogy íróasztalra van szüksége. Eladásra ajánlották a hercegnő íróasztalát. Amikor az asztalt a vevőnek megmutatta és fiókjait kihúzták,

véletlenül rejtett emeltyűt nyomtak meg, mely titkos rekeszt tárt fel.

A rekeszből okmányok kerültek elő.

Az iratokat átvizsgálták és megállapították, hogy fontos politikai okmányokról van szó.

Az iratok több nagyhatalom bizalmas titkait tárgyalják és valószínűleg azzal a céllal készültek, hogy egy másik nagyhatalmat politikai és katonai információkkal lássanak el.

A különös felfedezés után megjelent a kereskedőnél egy orosz férfi és 200.000 frankot ajánlott fel az iratokért. A kereskedő az ajánlatot elutasította.

Azután még többször megkönyöröztek és meg akarták vesztegetni, de a kereskedőt nem lehetett befolyásolni. Végül maga a hercegnő is kérte, szolgáltatassa vissza az iratokat, de a kereskedő kijelentette, hogy az okmányokat a hatóságok rendelkezésére bocsátja és csak abban az esetben adja vissza majd a hercegnőnek, ha átvizsgálás után erre engedélyt adnak.

Az iratok csakugyan el is kerültek a külügyminiszteriumba és átvizsgálásuk után a miniszterium utasította a rendőrséget, hogy a hercegnőt tartóztassák le.

Két napi fogság után — bizonyítékok hiányában — szabadlábra helyezték.

Hohenlohe Stefánia Julianna hercegnő egyébként 1896. szeptember 16-án született Bécsben. Polgári családból származik. Családi neve Richter Julianna. Atyja ügyvéd volt. A feltűnően szép polgárleányt 18 éves korában

1914. májusában nőül vette Waldenburg Schillingfürst Hohenlohe Ferenc herceg, a monarchia akkori szentpétervári katonai attaséja. A Hohenlohe családnak ez az ága magyar. Házasságukból egy fiú, Ferenc herceg származott, aki ma 14 éves. A házastársak 1 évi együttélés után elváltak.

A herceg ismét megnősült és egy Batthyány grófnót vett feleségül. Ma a magyar Légiforgalmi R. T. emőke.

Lapjelentések szerint a hercegnő válása után intenzíven kezdett politikával foglalkozni és hamarosan a politikai élet kulisszái mögött vezetőegyeniség lett.

A világnak csaknem minden államában nagyszerű összeköttetésekkel rendelkezett. Néhány év óta a revizós mozgalom szolgálatába állott és hűve, tanácsadója Rothermere lordnak. A hercegnő nagyszerűen ismeri a közép-európai államok politikai életét, bizalmasabb titkait is, tehát nagyszerű tanácsokkal láthatta el a lordot.

— Kétségtelen, — írják a francia lapok — hogy a hercegnő a lorddal együtt sokat tett Magyarországot és erősen kisántantellenes működést fejtettek ki. A magyar kérdésen kívül a hercegnő intenzíven foglalkozik a danzigi korridor kérdésével is. A lord legutóbbi éles kirohanása a danzigi korridor ellen, tulajdonképpen a hercegnő akciójának következménye.

Információit nem szállította pénzért idegen hatalmaknak, mert pénzre egyáltalában nincsen szüksége.

Dusgazdag. Tanácsokkal és információkkal látja el állandóan Deterding amerikai petróleum-királyt és a párisi Rothschilddal is gyakran folytat bizalmas tárgyalásokat. Párisban luxustartást tart fenn, melyért évente 100.000 frank bért fizet.

CENTRAL-MOZGO:

5, negyed 8 és negyed 10 órakor:

SELECT-MOZGO:

Premier. Kettős burleszk-műsor!

CHARLY — COWBOY

PINTY és PONY KALANDOROK.

Ha nevetni akar, ne mulassza el megnézni ezt a műsort.

PREMIER.

Az égig nyuló város

Erköleskép. Főszerepekben: MAUREEN O'SULLIVAN (a „Tarzan” női főszereplője), THOMAS MEIGHAN és MYRNA LOY.

Hivatalos nyomtatványok kifizetésére fordították napidijaikat az aradi pénzügyi tisztviselők

A pénzügyigazgatóság főtisztviselői saját zsebükből kénytelenek fedezni a nyomdászamlákat. — Négyezer lej egy óvre irodai felszerelések beszerzésére

A karácsonyi ünnepek alkalmával az aradi pénzügyigazgatóság egyes főtisztviselői számára kiutalták esedékes napidijaikat mindazokért a különmunkákért, amelyeket az utóbbi hónapokban végeztek. Egy-egy főtisztviselőnél négyezer lejre rugott a napidij, amelyet régóta várnak. Ahelyett azonban, hogy a nehezen, különmunkákkal szerzett honoráriumot karácsonyi ajándékok vásárlására, vagy az ünnepi szükségletekre felhasználhatták volna a főtisztviselők, egészen különleges célra kellett fordítani a pénzt. *Ki kellett fizetniük az aradi pénzügyigazgatóság — nyomdászamláját.*

LILIAN HARVEY, WILLY FRITSCH,
WILLI FORST

Szilveszterkor
a CENTRAL-MOZGOBAN
Egy szőke álom

Valahogyan egészen furcsa szituáció keletkezett a pénzügyigazgatóság nyomtatvány-szükséglete ügyében. A miniszterium 1932. évre 4000 lejt utalt ki irodai felszerelés címén és az az összeg az év első hónapjában szabályszerűen el is fogyott. A pénzügyigazgatóság erre nyomtatványokat kért a miniszteriumtól, ahonnan azt a választ kapta, hogy sem pénzt, sem nyomtatványt adni nem tud, a pénzügyigazgatóság érje be azzal, amit kiutaltak számára. Miután pedig nyomtatvány nélkül megállott volna a pénzügyigazgatóság munkája, az egyes osztályvezető főtisztviselők kénytelenek voltak a maguk számlájára rendelni hivatalos nyomtatványokat az egyes aradi nyomdáknak. Hónapok óta használják ezeket a nyomtatványokat az aradi pénzügyigazgatóságon és a megrendelő főtisztviselők most — hogy megkapták napidijaikat — kifizették a számlákat, majd elrakták őket a fiókba, azzal a reménnyel, hogy talán egyszer, ha jobb viszonyok lesznek, kifizeti az állam.

Hasonló a helyzet a vidéki adóhivatalokban

is, ahol a perceptoroknak kell beszerezni a nyomtatványokat és kifizetni azokat. És — mint az aradi pénzügyigazgatóság főtisztviselői mondják — a bucaresti-i értesülések úgy szólnak, hogy az ország többi városában ugyan ez a szituáció. Az egyes pénzügyigazgatóságok mindössze négyezer lejt kapnak irodai felszerelések beszerzésére és miután az alap elfogyott, az a tisztviselő, aki dolgozni akar, saját pénzen szerez be papírt és nyomtatványokat. Mindenesetre furcsa, hogy a tisztviselőt megbüntetik, ha nem dolgozik, de papírt, tintát, nyomtatványt már a saját költségén kell beszereznie, ha dolgozni akar. Ezt a rendszert a múlt kormány hozta divatba és valószínű, hogy a pénzügyminiszter 1933-ra már véget vet a lorga idejéből fennmaradt furcsaságnak.

Szilveszterkor a SELECT-mozgó

HAROLD LLOYD

első németül beszélő vigjátéklágerét hozza,
címe:

„A moziőrült”

Ez az első eset, hogy
Harold Lloyd megverte
Chaplint!

Karácsonyi ajándék

Levél az Aradi Közlöny szerkesztőségéhez

Kaptuk ma a következő levelet:

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

A karácsonyi ünnepek elmúltával kötelességemnek tartom úgy a magam, mint az Aradi Közlöny sokezernyi előfizetője nevében köszönetet mondani azért az élvezetes, kellemes órákért, amelyeket lapjuk karácsonyi száma szerzett. Az Aradi Közlöny karácsonyi ajándéka tényleg szép volt, méltó a lap közel félszázados tradícióhoz és emelkedett nívójához. Ünnepi, 48 oldalas számuk elejétől végéig érdekes volt és az olvasnivaló minden válfajával szolgált. Aki szórakozni akart: érdekes, nívós cikkeket, kedves humoreszkeket, szép verseket, ötletes rajzokat, csattanó tréfákat kapott, de nem hanyagolták el a komoly terrénúkat sem és magasnívójú közgazdasági cikkeket, tanulmányokkal tették harmonikussá, egységes egészzé az Aradi Közlöny karácsonyi számát. Sokan vagyunk, akik évtizedek óta tántoríthatatlan hívei vagyunk Erdély legmagyarabb, legnívósabb lapjának: az Aradi Közlönynek és mindannyian — azt hiszem joggal beszélhetek előfizetőársaim nevében — elégtétellel állapítottuk meg, hogy régi lapunk minden válság dacára is megmaradt azon a nívón, amelyhez az Aradi Közlönnél szokva vagyunk.

Nem célozom itt dicsérő himnuszokat zengen, nincs is szükség rá. El kell olvasni lapjukat, összehasonlításokat kell tenni és mindenki ugyanarra az eredményre jut, amelyre én jutottam. Jelen soraim célja az, hogy tovább munkára, eddigi közhasznú tevékenységének folytatására buzdítsam az Aradi Közlönyt. Sok ezer előfizető nevében arról biztosíthatom Önöket, hogy mindaddig, amíg ezen az uton haladnak, az előfizetők tábora tántoríthatatlanul híve marad Erdély legrégebb és legjobb lapjának: az Aradi Közlönynek.

Fogadják megkülönböztetett tisztelettel kifejezését: az Aradi Közlöny egyik több évtizedes előfizetője.

Változtatás nélkül adjuk fenti levelet. A sorokból kiáradó szeretet, őszinte elismerés és ragaszkodás buzdításul szolgál nekünk a további küzdelmekhez, amelyeket a kisebbségi magyar sors megjavítása érdekében törhetetlen eréllyel folytatunk. A küzdelmek tövises útján fokozottabb erőt, energiát kölcsönöz az a tudat, hogy magasan lobogó zászlónk köré zárt egységként sorakozik hatalmas táborunk: az Aradi Közlöny sokezernyi előfizetője. Igyünk és fogadjuk, hogy a felénk áradó bizalmat, elismerést és szeretetet még intenzívebb munkával, a magyar érdekekért való további lelkes küzdelemmel igyekszünk viszonzni s azt a tradicionális bátor tollat, amely évtizedeken át az erdélyi lapok élére állított bennünket, továbbra is a közérdekért való küzdelemben használjuk.

Mindenki, aki védelemre szorul, vagy igazságát keresi, forduljon bizalommal hozzánk, az Aradi Közlönnél — mint a multban is — szeretetteljes védelmet, támogatást és bátorítást talál. Legyen bármilyen nemzetiségű, vallású, mindenki érdekeit egyforma lelkiismeretességgel képviseljük, mert ezt kívánja tőlünk az Aradi Közlöny nemes, régi tradíciója.

— Megfellebbezte a város a Kaufmann-ügyben hozott járásbírói ítéletet. Az aradi járásbíróhoz beérkezett a város felelőse Kaufmann Kamil volt gépüzemigazgató ügyében. Mint ismeretes, a bíróság 2 millió 200 ezer lejes kártérítést ítelt meg a volt igazgatónak és az ítélet ellen most a törvényszékhez jelentett be fellebbezést a város. Az akták egyelőre a járásbírósnál maradnak, miután a Kaufmann-ügy szakértői nemrégiben kérvényt nyújtottak be honoráriumuk megállapítása végett. A honorárium-kereset tárgyalása után kerül csak a törvényszékhez az ügy, amelyben időközben tárgyalások folynak a békés megegyezés érdekében.

AZ ÚJ HOTEL „LUX” MEGNYÍLT

Bucuresti, Bulev. Sohitu Magureanu 6.

(a László Lyceum mellett)

4369

A legkényelmesebb szálloda rendkívül mérsékelt árakkal. — Központi fűtés. — Külön fürdőszobák, Lift és telefon.

— Hymen-hír, blondel-keretben. Ha valaki meg akarná rajzolni az alábbi történetet, feltétlenül perecek, császárszemlék, ropogós kiflik, ánizsos, sós és mákos sütemények egymásbafonódó blondel-keretébe kellene hogy helyezze Babau János 53 éves péksüteményárús és Neumann Erzsébet péksütemény-árusnő esküvőjét, mely ma zajlott le a városi anyakönyvi hivatalban, Buschbacher és Dörner aradi pékneszterek tanuskodása mellett. A mosolygó, illatos, aranybarnára sült péksütemények népszerűsítésének közös művészte hozta össze a „fiatalokat”, akik végre is meschéll vizeszemle-héjba kerekedtek. Nagukra véve a perecek egymásbafonódó, rózsaszínű láncát, amely immáron egy emberélet hosszúságára egyesíti őket. Az esküvő annak rendje s módja szerint ment végbe, sőt egyes szemtanúk állítása szerint, felettük lebegett a nyilas Ámor-istenke is, áldólag terjesztve az ifju pár fölé egy hatalmas, kerekre-fonott, mazsolás kalácsot...! Bizonyos, hogy ha a kalács nem is, de a „mindennapi kenyerek” biztosítva lesz.

— Földrengés Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A bucaresti-i földrengéstani obszervatórium szeizmográfjai tegnap a kora hajnali órákban az egész ország területére kiterjedő földrengést jeleztek. A fővárosban éjszór hajnali 4 óra 14 perckor jelezte a szeizmograf a földrengést, amely alig néhány másodpercig tartott. Mintegy negyedórával később, fél 5 óra tájban, újabb földlökések következtek, amelyek már sokkal hevesebbek voltak, mint az első ízben észlelt rengés. Ez a második földrengés némi nyugtalanságot idézett elő Bucuresti lakosságában, mert a legtöbb épületben megmozdultak a falon függő képek, az ingaórák pedig megállottak. Öt óra után néhány perccel szűnt meg a rengés, amely tehát több, mint félórán keresztül tartott, kisebb megszakításokkal.

Uránia Mozgó

Ma, csütörtök délután 5, fél 8 és fél 10 órákor
BEN HUR
nagy történelmi és kultur film, lichten hangos, főszerepben:
RAMON NOVARRO.
Délután 3 órákor ifjúsági előadás hangos 8 lejes helyarákkal a
Mexikói szerenád.

Szilveszter éjszaka kiegészítő műsor!

— Ellopott kerékpár. Kléger Ferenc Mosóczy-telepi lakos ma délelőtt feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik 3000 lejt érő kerékpárját egy őrizetlen pillanatban, egyik főtéri bolt elől ellopták. A rendőrség bevezetve a nyomozást az ügyben.

— A műsorral egybekötött táncestélyhez miniszteri engedély kell. Az aradi rendőrségre ma délelőtt rendelet érkezett, amely szerint a jövőben minden műsorral egybekötött táncestélyhez külön miniszteri engedély szükséges. Ezt az engedélyt oly módon kaphatják meg a kérvényezők, hogy tizennégy nappal az előadás megtartása előtt, beküldik műsorukat, valamint a szereplő személyek neveit a kolozsvári színházeti inspektorátushoz, ahonnan minden további nélkül megkapják az engedélyt az előadás megtartásához.

— Ha fejfájás kínozza, menjen a legközelebbi gyógyszerárba és vegyen be kis vízzel egy ostya Algocratine-t. Néhány percen belül megszabadul fejfájásától.

— Iglói diákok az Iparos Otthonban. A régi diákélet napsugaras, boldog hangulata áradt az Iparos Otthon színpadáról a természetzsufolásig megtöltő közönség elé, amidőn Farkas Imre öröksépségű operettjét, az „Iglói diákok”-at adták elő. A műkedvelő-ársulat rendezője, Bodnár József, ez alkalommal is bebizonyította rátermettségét, aki mint szereplő az öreg Petky alakításával is sikert aratott. A primadonna szerepét Margittay Gizzi kedves bájjal töltötte be, Gaáli László, mint Petky Pali, Venczell Gusztáv, mint Holéczy Pista arattak megérdemelt sikert. Tövis-háti János az intrikus szerepét ügyesen oldotta meg. A többi szereplők is mind megállták helyüket a pedellus: Mihász József, korcsmáros: Spitz Lajos, a tanárok figurái: Diósi, Kállai és a többiek is, mind részt érdemelnek a sikerből. Előadás után reggelig tartó tánc következett.

— Gyermekfelruházás. Az Aradi Orth. Izr. Jótékony Nőegylet ma délután 3 órakor tartja szokásos évi gyermekfelruházását a zsidó elemi iskolában. Érdeklődőket szívesen lát az elnökség.

— Szegények szilvesztere. Mint minden évben, az idén is, Szilveszter napján 300 szegénynek megvendégelését tervezi a Nővédelmi Hivatal. Kérem a jósziveket, tegyék lehetővé a terv megvalósítását és küldjenek töltött káposztát (hidegen) és néhány darabot az ünnepi tészta maradékaiból, december 31-én, szombaton délelőtt 9 és 10 óra között a Minorita-palota udvarára, ahol az egyesület hölgyei az adományokat átveszik. Vásárhelyi Janka, elnöknő.

— Egy milliomos állást keres. Egy fiatal ember, akinek több, mint 100 millió lej vagyona van, fogadást kötött, amelynek értelmében egy esztendeig nem nyúl pénzéhez és munkájából fog megélni. Állást keres, nyomorba jut ezer kaland hőse lesz... Erről szól Tolnai Világlapja, mindvégig izgalmas és érdekléscitő folytatásos regénye. A népszerű képeslap új száma gazdag tartalommal jelent meg.

— Karácsonyi gyermekelőadás Kisjón. A kisjenői római katolikus elemi népiskola növendékei karácsony másodnapján kitünően sikerült műsoros-estélyt rendeztek az ottani Iparos-otthon dísztermében, amelyet zsufolásig megtöltött a község előkező közönsége. Az 50 gyermekből álló kis játszó-gárda ügyes és finom játékkal kiérdemelte a szüneti nem akaró tapsvihart. A betanítás nehéz munkáját Boros Károly tanító végezte.

— Béltényheség, a máj és az epeutak bántalmi, gyomor- és bélhurut, aranyeres bajok esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a hasiszervek panaszát.

— A settenkedő halál. Az artistavilág veszéveiről rendkívül érdekes cikket közöl a Délbáb új száma, amely minden rádió-színházi és filmeseménnyel kimerítő beszámoló köről. Illusztrált rádióműsorok pompás riportok, folytatásos regény, rejtvény és érdekléscitő novella teszi változatossá a népszerű képeslap új számát.

— Dr. Lakatos szanatóriuma. Baden bei Wier, a téli idényben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt árakon ad teljes ellátást, betegeknek és üdülőknek. Az összes gyógykezelés, külön szivostály dr. Singer Richard egyetemi m. tanár vezetése alatt, — elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

A „CARITAS” Szilveszter-délután 5 órákor saját helyiségében (Minorita-palota, I. emelet) **műsoros teadélután** rendez. Mikoss ny. örnagy előadást tart

SPORT KÖZLÖNY

A TMTE—AMTE-mérkőzés bírójának ügye a Bíró Testület előtt

A resicai bírónak tudják be a mérkőzés elfajulását. — Rehabilitálták Seliceanut

Az aradi sportemberek előtt még mindig emlékezetes a Nemzeti Bajnokság egyik régebbi fordulója, amelynek során az AMTE Temesvárra látogatott el, ahol a TMTE-től irreális körülmények között vereséget szenvedett. A mérkőzés — mint ismeretes — roppant durva volt és az AMTE-játékosok javarésze megsérült, közöttük többen súlyosan, így Tyukodi karját törte, Pomacsek sipsontrepedést szenvedett, Tóthnak és Walternek bokáját rugták ki és így hat emberrel 4:1-re kapott ki az aradi együttes. A mérkőzés elfajulása Pirnstingel resicai bíró lelkén szárad, aki teljesen erélytelenül vezette a

mérkőzést. A Gloria a Ripensia-val játszott és nagy meglepetésre, de megérdemelten győzte le a temesvári profikat. A mérkőzés után a Ripensia Seliceanu bíró működése miatt óvással élt. A két óvás ügyét most tárgyalta a Bíró Testület fejelelmi bizottsága és teljes egészében rehabilitálta az aradi csapatokat. Így Pirnstingelnél megállapította, hogy erélytelen játékvezetése miatt fulladt botrányba a mérkőzés. — A Ripensia óvásának kapcsán megállapították, hogy Seliceanu bíró nem követett el szabálysértést és ezért az óvást elutasította, így ezzel a határozattal reálisnak ismerte el a Gloria győzelmét.

Affér a román futbalszövetségben

Budapestről jelentik: A Román Futbalszövetségben teljes a fejlettség. Leocutia elnök — mint már jelentettük — lemondott, de lemondását visszavonta és most az első ténykedése, hogy az FRFA eller vizsgálatot vezessen. Az UFSR bizottságot nevezett ki és ez a bizottság meg is jelent az FRFA helyiségében, hogy a vizsgálatot levezesse. Ezen eljárás ellen Luchide Oktáv tiltakozást jelentett be, mert nem ismerte el az UFSR ellenőrzésének jogát és ezt a határozatszerű tiltakozást a vizsgálatot vezető tudomására hozta, de ennek ellenére a bizottság megjelent az FRFA irodájában. Ekkor az igazgatótanács már hivatalosan is ellenszegült a vizsgálat megejtésének, ami által saját elnökét dezavualta. A bizottság nyolcnapos határidőt tűzött ki az iratok kiszolgáltatására, amire az FRFA felelete az volt, hogy január 15-ig iroda-szünetet rendelt el, így tehát a hur már pattanásig feszült, ami Leocutia dr. elnökből azt a kijelentést váltotta ki, hogy megalakítják az önálló erdélyi szövetséget.

O Még egy mérkőzést kötöttek a magyar profiválogatottak. A magyar profiválogatottak eddig öt kötött mérkőzése van, most Bordeauxban lekötötték a hatodik meccset.

O Kontinentális csapatok Angliában. Az osztrákok londoni mérkőzése után megindult az érdeklődés a kontinentális csapatok iránt. A Plymouthi Argyle már le is kötötte a bécsi „Vienna“-t.

Színház — Irodalom — Művészet

„Bál a Savoyban”

című Abraham-operett hatalmas sikerét a Hitleristák meg akarták zavarni Berlinben

Berlinből jelentik: A berlini színházi világ nagy eseménye Abraham Pál „Bál a Savoyban” című legújabb operettjének hatalmas sikere. A darabot káprázatos kiállításban hozták színre és annak sikerét a három főszereplő: *Alpár Gitta*, *Bársony Rózsi* és *Dénes Oszkár* neve is biztosította. Az előadást ugyan bizonyos fokú izgalom előzte meg, amennyiben egyes lapok éles kifakadást intéztek Rotter igazgató ellen a magyar ensemble miatt. A közönségnek a premier estjén feltűnt, hogy a színház bejáratánál két rendőrségi riadóautó állomásozik, megrakva állig felfegyverzett rendőrökkel. Pílanatok alatt végigfutott a hír: „Náci-hecc készül!” Hitler hívei ugyanis, akik késhegyig menő harcot folytatnak az idegenek ellen, elhárították, hogy megzavarják a fényes premiert és a hatóságok ezért rendelkeztek ki készültséget. A botrányra azonban nem került sor, annál is inkább, mert a zugó tapsok mindannyiszor elnémították a nemzeti szociálisták fütyülését és pújozását.

A premieren egyébként ott volt a berlini előkelőségek színe-java. Az egyes számú páholyban *Schleicher* kancellár, a felesége és két adjutánsa foglaltak helyet. A mellette levő páholyban *Fritzi Massary* és férje, *Max Pallenberg* ültek.

O Dudás Abbázában. Az Újpest válogatott hátvédje hosszú betegség után Abbáziába utazott utókurára.

O A Hungária februárban Budapesten játszik. A Hungária február 12-én nyitja meg a pesti szezon, ekkor bécsi csapatot lát vendégül.

O Magyar csapatok turaeredményei. A Nemzeti csapata Athénben az Olimpiaiok együttesétől 1:0 (1:0) arányu vereséget szenvedett. A Somogy Máltában revansmérkőzést játszott a Kladnával, ennek eredménye ismét 2:2-ös döntetlen volt. — A Somogy Máltában bekapcsolódott az aranyserleg-küzdelembe.

O Győztek a magyar jégheokizók. Az FTC jégheoki-együttese Innsbruckban az IEV ellen 3:1 arányu győzelmet aratott.

O Huszonötezer nézőre épül a debreceni stadion. December elején inségmunkából kezdtek építeni a debreceni stadiont a Nagyerdőben. Ma már kialakultak a hatalmas sporttelep körvonalai. A stadion 25.000 nézőre épül és Közép-Európa egyik legmodernebb sporttelepe lesz.

* Az aradi Városi Színház műsora. Csütörtökön este fél 9 órakor: Jó házból való urileány (vigjátékújdonás, harmadszor, C. bérlet). Péntek este: Szünet. Szombat este fél 9-kor: Antónia (színmű, bérletszünet). Éjjel negyed 12 órakor csak felnőtteknek: Nem divat a szerelem (vigjátékújdonás, itt először, multságos szíveszteri előadás). Vasárnap délután 3 órakor: Náni (népszínmű), 6 órakor: Nem divat a szerelem (vigjátékújdonás, másodsor). Este 9 órakor: Falurossza (népszínmű, B. bérlet).

* Ma este: a „Jó házból való urileány” című nagyszerű szellemű vigjáték a színház műsordarabja, amely Vaszary János munkája. Az elmúlt héten mutatta be a társulat Erényi Bóskével a címszerepben és azóta már két tapsos házat vonzott a kitűnő darab.

* Töltse a Szilvesztert a színházban, mert az igazgatóság két pompás darabbal kedveskedik. Este fél 9 órakor Lengyel Menyhért emlékezetes sikerű színműve, az „Antonia” kerül színre Horváth Micivel a címszerepben. Éjjel negyed 12-kor pedig egy franciás szellemű vigjátékújdonás: a „Nem divat a szerelem” a műsordarab, amely Budapesten sorozatos sikert ért el. Ezt a humoros darabot csakis felnőttek számára mutatja be a társulat.

* Változatos újévi műsor a színházban. Délután 3 órakor Follinus Aurél nagybecsű munkája, a Glogovácon játszódó, sváb témájú „Náni” megy, amely már esztendőnk óta nem volt műsoron. Délután 6 órakor ismét a „Nem divat a szerelem” című pikáns vigjátékot tűzte műsorra az igazgatóság, míg este a „Falurossza”-t, az örökszép és mindig hangulatos népszínművet elevenítik fel.

„OLLA”
GUM..?

„OLLA”
a világmárka!

Egészséges érdekben óvakodjon súlyos utánszaktól. Követeljen kimondottan eredeti „OLLA”-t, mely évtizedek óta elismert és vezető minőség.

LEGYEN ÖNÖKKEL ES OTTHONUKBANI

Mindenkinek érdeke, hogy magánál hordjon és otthonában is tartson egy doboz „ALGOCRATINE” ostyát, mely gyógyszer sok szenvedést megelőz és enyhít.

Bármikor utolérhetik Önöket a spanyol nátha, hirtelen idegzsába, fej- és fogfájás, valamint a nőker tisztulásuk idején a rettenetes fájdalmak.

Egy „ALGOCRATINE” ostya a legbiztosabban óv és gyógyít: néhány perc alatt megnyhül bármely fájdalom.

Az „ALGOCRATINE” szer a tudomány minden elismerését egyesíti magában, hiszen minden esetben a legjobb eredményeket biztosította.

Az „ALGOCRATINE” bármely gyógyszerárban és drogériában kapható.

„ALGOCRATINE”

* Az aradi szintársulat januárban háromszor játszik hetenként. Január elsején megszakad átmenetileg az aradi szintársulat folyamatos szezonja, hogy közben Temesváron is lebonyolítsa szezonját. Ebben az átmeneti időben sem marad azonban színház nélkül Arad város közönsége, mert háromszor hetenként a jövőben is játszik a társulat. Még pedig csütörtökön, szombaton és vasárnapon tart előadásokat, viszont februárban ismét visszatér állandó szezonra a társulat Temesvárról, ahol a „Fizessen nagysád!” operettújdonással kezd meg szezonját.

* Csajkovszki Patétikus szimfóniáját játsza az Aradi Filharmonia Egyesület január 12-i II. nagy zenekari hangversenyén. Ez a hatalmas mű, melyet Csajkovszki sorsszimfóniájának neveznek, megrázó színekkel festi a kilenc nappal a szentpétervári első előadás után öngyilkossá lett nagy szláv zeneköltő tragikus lelkiállapotát. A hangverseny második kimagasló száma Dvorak Amerikában írt, néger dallamokban gazdag csellókoncertje, mely Fiedler Klára gordonkaművész nő interpretálásával kerül előadásra. Fiedler Klára, aki most lép először nagy zenekari hangverseny keretében az aradi közönség elé, a pesti hangversenytermekből és rádiószerepléseiből jó ismerőse a zenekedvelőknek. Shuk Lajos karnagy, kinek érdeme a zenekar állandó fejlődése nagyságban és minőségben, fáradhatatlan energiával tanítja be az est műsorát. — Az Aradi Filharmonia Egyesület felhívja városunk zeneértő közönségének figyelmét a mai napon megjelent plakátjaira, amelyek a január 12-i nagyszabású hangverseny részletes műsorát közlik. Jegyek Sándor Ferenccél.

* Gorkij-est. Mostanában ünnepelte az egész kultüremberiség Gorkij irodalmi munkásságának 40 éves jubileumát. Az aradi Magánalkalmazottak Egyesülete, napjaink kulturális mozgalmával lépést tartva, egy értékes előadás keretében ismerteti a világhírű író értékes pályafutását és legjelentősebb műveit. Az előadás az egyesület helyiségében (Piaza Avram lancu 18.) csütörtök este háromnegyed 9 órai kezdettel lesz megtartva. Vendégekszivesen látunk, Belépés díjtalan.

Ujévre griliás-malacok és ajándékdozok már, CARMEN esokoládé-üzletben (Uránia mozi épület) v. Szabadság-tér

FILM KÖZLÖNY

A milliomos soffőr

Sajtóbemutató a Corso-moziban

Vidám, ötletekben gazdag filmet mutatott be a sajtó képviselőinek a Corso-mozi „A milliomos soffőr” címen. Egy ultramodern leány legényszöktetése körül szövődik a mulatságos bonyodalom, melynek központjába a véletlen játéka folytán egy örökvidám soffőr kerül. A bonyodalmat fokozza a titokzatos Titine rejtélye, — amint később kiderül, egy versenyparipa rejtőzik a név mögött — amelytől egy társaság meggazdagodását reméli. Bohókás jelenetek láncolata a mulatságos autó-hajszá a fiatal pár után, fényes mulatókon, napsugaras strandokon és remek tájakon keresztül. Az egész rendezésben a francia izlés érvényesül. A jókedélyű soffőr hálás szerepét George Milton Chevallier francia másolata alakítja.

KÖNYVEK

Schidlof: Az „1000 szó” gyakorlati módszerének sorozatában — mint legújabb — a spanyol nyelvtan is megjelent, amely az első nagyobb-szabású, kimerítő, alapos spanyol nyelvtan magyarok részére. A Schidlof „1000 szó” gyakorlati módszer sorozatában most megjelent spanyol nyelvtan dr. Honti Rezső tollából ered. A 10 füzetes teljes Schidlof spanyol nyelvtan vázondobozban 240 lej bolti árbán postán utánvétellel franco a Lepage könyvkereskedésben: Cluj-Kolozsvár. — Kérje a Lingua nyelvkönyvjegyzékét.

Uj olasz nyelvtan. A Schidlof 1000 szó módszer sorozatában most jelent meg az olasz nyelv teljes kézikönyve dr. Honti Rezsőnek, a kir. József-műegyetem olasz lektorának szerkesztésében. Magyarok számára eddig a négy legfontosabb világnyelven jelent meg az 1000 szó módszere, a németül, angolul, franciául és olaszul tanulni szándékozók számára. Az angol részt dr. Latzkó Hugó egyetemi lektor és dr. Germanus Gyula keleti akadémiai tanár, a németet Altai Rezső fővárosi tanár, a franciát és olaszt pedig dr. Honti Rezső tanár írták, kik mind ismert, kiváló nyelvészek. Ára tíz füzetben, gyűjtőmappában egybegyűjtve 240 lej. Postán utánvétellel franco a Lepage könyvkereskedésben: Cluj-Kolozsvár. Kérje a Lingua nyelvkönyvjegyzékét.

A „Lingua Nyelvkönyvek” sorozatában jelent meg dr. Honti Rezsőnek, a József Műegyetem olasz lektorának gyakorlati olasz nyelvtana. Modern kivitelű félvázson kötésben 144 lej. Postán utánvétellel franco a Lepage könyvkereskedésben, Cluj-Kolozsvár. Kérje a Lingua nyelvkönyvjegyzékét.

A fájdalomtól megörten úgy a magunk, mint számos közeli és távoli rokon nevében jelentjük, hogy a felejtethetlen jó férj, a legjobb apa és szerető rokon,

Braun Adolf

munkában eltöltött életének 56-ik évében, rövid szenvedés után, folyó évi december hó 27-ikén éjjel meghalt.

Hült tetemét folyó hó 29-ikén délután fél három órakor fogjuk az izraelita temető halottasházából utolsó útjára kísérni.

Koszorúk és részvéltogatások mellőzését kérjük.

Arad, 1932. december 28-án.

Özvegy Braun Adolfné szül. Klein Regina felesége. Duoi, Klára és Erzsike, gyermekei. Özvegy Klein Ignácné, szül. Goldschmidt Johanna anyósa. Braun Miksa, Braun Fülöp, Cerven Gusztávné, szül. Braun Mari, testvérei.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A miniszterium az aradi Ipartestület fennmaradása mellett döntött

Nagyfontosságú leirat érkezett az Iparhatósághoz. — Még bizonytalan a Munkakamara sorsa

Megírta az Aradi Közlöny, hogy az aradi iparosok jelentékeny része a múlt vasárnap tartott gyűlésén követelte az Ipartestület közgyűlésének összehívását, mert már négy év óta nem tartott közgyűlést ez a fontos intézmény. A szabályzat értelmében kétszáz aláírással el látott beadványban kell kérni az összehívást és az Ipartestülettől szerzett információ szerint oda be is érkezett ez a kérvény, amelyben január 8-ra kívánták a közgyűlés megtartását. Az Ipartestület vezetősége ilyen irányban már intézkedett is, de

ma váratlanul megérkezett az Iparhatósághoz a kereskedelmi miniszter érdekes leirata.

A miniszterium azért foglalkozott ezzel az ügygyel, mert az aradi iparosság zöme már régebben fellebbezést nyújtott be az Ipartestület ügyeit intéző elöljáróság megválasztása ellen.

Az elöljáróság mandátuma e hó 31-én lejár és a kereskedelmi miniszter ma érkezett leiratában ezért elrendelte, hogy az elnökség a közeli hetekben hívja össze a

közgyűlést s azon válassza meg az elnökséget, az új vezetőséget, amely gondoskodik arról, hogy az Ipartestület zavartalanul működhesen.

A miniszteriumi utasítás értelmében az Iparhatóság intézkedik a közgyűlés megtartásáról és most már remélhetőleg visszatér a közös érdekek megvédését célzó harmónia az aradi iparosságnak ebbe a régi intézményébe is.

Ezzel kapcsolatban megemlítjük azt az érdekes körülményt, hogy mostanig semmiféle intézkedés nem történt a Munkakamara meg szervezése iránt. Az aradi Ipartestület már hetekkel ezelőtt felirt a munkügyi miniszteriumhoz, amelytől utasítást kért a szükséges teendők elvégzésére, mert tudvalevőleg a kisiparosok a törvény alapján az Ipartestületből át fognak kerülni a Munkakamarához, de azért továbbra is megtarthatják tagságukat az Ipartestületnél. A miniszter mindeztideig nem válaszolt az aradi Ipartestület feliratára, amiből arra lehet következtetni, hogy a szervezés alatt álló munkakamarák működése még bizonytalan.

Az aradi pénzügyőri gárda több szabálytalanságot fedezett fel Aradmegyében

Nyomozások adózatlan szesz után. — Sok szeszfőzőt megbírságotlalt

Mint ismeretes, néhány hónappal ezelőtt országsszerte organizálták a pénzügyőrségeket azért, hogy az állam terhére elkövetett visszaélések minél könnyebben megállapíthatók legyenek. Különösen a feketeszesz-ügyek felfedezése tette szükségessé a pénzügyi gárda megszervezését, mert olyan megállapítások történtek, hogy adózatlanul rengeteg mennyiségű, falusi üstökön főtt gyümölcszsesz kerül forgalomba. Amióta a pénzügyőrségek megkezdtek működésüket, sok esetben fedeztek fel titkos gyümölcszsesz-főzdeket, amelyeknek tulajdonosait szigorúan megbírságotlalták. Az aradi pénzügyigazgatóságra nemrégén érkezett le Bucarestből a „Curiera Financiare” című hivatalos közlöny, amely beszámolt arról, hogy Kolozs-

megyének a hegyek között levő több községében a váratlanul megjelent pénzügyőrök rajtaütésszerűen lelepleztek több titkos szeszfőzdeket, amelyeknek tulajdonosaitól 30 kazánt és üstöt koboztak el izgalmas küzdelem után.

Megnyugvással konstatalható, hogy Aradmegye területén hasonló esetek nem fordultak elő, habár a pénzügyőri gárdák itt is intenzíven lefolytatták a vizsgálatot. Igen sok szabálytalanságot állapítottak meg, amelyekről minden egyes esetben jegyzőkönyvet vettek fel, amelyeket a monopol vezérigazgatóságához küldtek. Az illetékes fórumok több ezer lejes bírságokat szabtak ki a feljelentett főzdetulajdonosokra és a jogerőssé vált határozatokat most leküldték az aradi pénzügyigazgatósághoz a bírságok behajtása végett.

A romániai faexport lebonyolítása

Nő a bizonytalanság az exportörök körében

Bucurestiből jelentik: A romániai faexport lebonyolítására. — a Lupta szerint, — Románia számára clearing-konferenciák összehívását ajánlotta fel Franciaország, Németország, Olaszország, Svájc és Spanyolország. Ugyancsak a fennálló szerződés meghosszabbítására tett ajánlatot Magyarország is. A faexportra vonatkozó tárgyalások folyamában vannak, de a megegyezésre egyelőre még nincs remény. Ezek miatt a tárgyalások miatt a romániai faexportörökben egyre nő a bizonytalanság, ami abban a körülményben is kifejezésre jut, hogy jelenleg az ország faexport mennyisége meg sem közelíti az elmúlt év mennyiségének nagyságát.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVÁN

felel.

= Rendelet az aradi vámhivatalhoz a rádiókészülékek behozatali vámjáról. Az aradi vámhivatalhoz ma pénzügyminiszteri rendelet érkezett, amely a rádiókészülékek behozatali vámjáról intézkedik. Az új vámot a román rádió fejlesztéséről szóló törvény alapján vetették ki és azt a következőképpen állapították meg: 30 lej a rádiókészülékek nettó kilogrammja után, 10 lej nettókilogrammonként a rádióalkatrészek és 20 lej minden olyan rádiólámpa után, amely két, vagy több elektroddal rendelkezik. Az új vámok már életbe is léptek. Az így befolyó összegeket a vámhivataloknak a Banca Nationalához kell befizetniük, amely azokat viszont Bucarestbe, az ottani rádiótársasághoz továbbítja. A társaságnak ezeket az összegeket a román rádió fejlesztésére kell fordítania.

= Kereskedelmi egyezmény Kanada és Németország között. Londonból jelentik: Kanada és Németország között megkötötték az ideiglenes kereskedelmi egyezményt, amely Németország részére sok esetben kedvezményes elbánást és tarifális kedvezményeket biztosít, míg Kanada számára, tejtermékekre és szárnyasra kapott tarifakedvezményeket. Valószínűleg az egyezményt rövidesen követni fogja a végleges kereskedelmi szerződés, amelytől a két ország közötti forgalom nagyarányú fellendülését várják.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 29.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Dinicu-zenekar. Könnyű és román zene. 20. Rádiógyetem. 20.40. Muszorgszkij: Boris Godunov című operája. — Budapest I. 10.15. Kristály gramofonhangverseny. 1. Déli harangszó. 1.05. Orosz balalaika-zenekar hangversenye. 5. Révész Béla előadása: „Mentők a falvakban, városokban”. 6.30. Kóczé Gyula és cigányzenekarának hangversenye. 7.45. A III. kerületi Egyetértés Munkásdalkör és a Budapesti Általános Munkásdalgylet hangversenye. 8.30. Az Operaház előadásának közvetítése. „Sába királynője”. Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerezte: Goldmark Károly. Majd: Jazz-zenekar hangversenye a Royal-étteremből. — Bécs. 12.30. A Cerdázenekar szórakoztató zenéje. 14.10. Gramofon. 16.55. Szimfonikus etűdök, Vargha Gyula előadásában. 20.40. Kézzongorás jazz. 21.35. Kamarazene. 23.05. Szórakoztató zene. — Belgrád. 12. Gramofon. 12.20. Gramofon. 13.05. Rádiózenekar. 17. Rádiózenekar. 20. Operafüvés. 20.30. Arminska zongoraművész Chopin- és Liszt-műveket ad elő. 23. Szórakoztató zene. — Berlin. 17.30. Kamarazene. 19.05. Chopin- és Liszt-művek zongorán. 20.35. Zenekari verseny. 21.30. Hangjáték. 23. Táncczene. — Brünn. 12. Gramofon. 17. Gramofon. 18.20. Gyermekzenés órája. 20.35. Schrammel. Kassa. 12.30. Gramofon. 13.30. Rádiózenekar. 17.10. Szórakoztató zene. 18.50. Gramofon. 20.05. Len-

gyel szakszofonművész. 20.35. Zathureczky hegedűművész. 21. Rádiózenekar. — Milano. 18. Gramofon. 20. Könnyű zene. 20.30. Gramofon. 21.30. Opera. — Mor. Ostrava. 11. Katonazene. 12. Gramofon. 17.10. Rádiózenekar. — Pozsony. 12.05. Gramofon. 13.30. Rádiózenekar. 16.30. Orosz dalok. 17. Gramofon. 20.35. Keringők. Strauss és Zieher. — Róma. 18.30. Zenekari hangverseny. 20.10. Gramofon. 21.15. Gramofon. 21.45. Egyházi zene. Utána: Lorenzo Perosi oratóriuma Krisztus születéséről.

PÉNTEK, DECEMBER 30.

Bucuresti. 13. Gramofon. 14. Gramofon. 18. Katonazene. 20. Rádiógyetem. 20.40. Gramo-

ASSZONYOM!

Ha arcának üdeségét meg akarja őrizni — keresse fel

PILISINÉ

kozmetikai szalonját

P. Avram Iancu (Szabadság-tér) 16.

Pattanásos, szeplős, ráncos arcok — mindennemű szépséghibák szakszerű kezelése — Arc massage, vasalás — pakkolás — esti kikészítés. —

Ha takarékoskodni akar, vegye igénybe az olcsó havi fizetéses bérletrendszer!

fon. 21. Rádiózenekar. — Budapest I. 10.15. Hangverseny. 13. Déli harangszó. 13.05. A rádió házkvintettjének hangversenye. 4.30. A rádió diákkéldőrája. 5. Kristály gramofonhangverseny. 6.30. Móra Ferenc felolvasása. 7. A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 8.15. A Petőfi-le-genda. 8.45. Toth Árpád és Jancsi cigányzenekarának hangversenye a Kovacsevics étteremből. 10. A rádió külügyi negyedőrája. 10.15. Másfélóra könnyűzene. Zenekari hangverseny. — Bécs. 12.30. Silving zenekar. 13.40. Casals Pablo gr. lemezek. 14.10. Gramofon. 17.45. Hangverseny. 20.05. A 400 éves népjog. 20.40. Kálmán: A bajadér című operettje. 23.15. Fuvós zene Londonból. — Belgrád. 12. Rádiózenekar. 12.57. I. jel. Harangszó. 13.05. Gramofon. 16.30. Gramofon. 17. Népdalok. 20. Gramofon. 21. Kodály: Csellószonáta Mandrino Miklós előadásában. 21.30. Loewe: Ballada. 22. Hangjáték. 22.20. Mendelssohn-művek. 23. Szórakoztató zene. — Berlin. 17.30. Szórakoztató zene Leipzigból. 20.15. Karének. 24.20. Táncczene. — Breslau. 17.10. Szórakoztató zene. 20.30. Fuvós zene. 23.30. Dalművek belépő zenéi. — Kassa. 12.30. Gramofon. 13.30. Szórakoztató zene. 14.40. Gramofon. 20.05. Katonazene. — Milano. 18. Gr. 18.10. Zenekari hangverseny. 20. Könnyű zene. 21.40. Szimfonikus hangverseny. — Prága. 12. Gr. 14.40. Gramofon. 16.30. Hangverseny. 18.05. A holland-trió hangversenye. 20.25. Jazz négyes. 21.30. A cseh filharmonikusok. — Róma. 17. Hindemith trió hangversenye. 21.45. Szimfonikus hangverseny. Közreműködik Nino Rossi zongoraművész. Utána 23.55. Hangverseny.

APRÓ HIRDETESEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

HAZASSÁG.

FÖLDBIRTOKOS leánya férjhezmenne, hozománya ingatlanban, készpénzben egy millió Lei. Fényképét, címét megküldheti. NAGY JENŐ, Budapest, Rákóczy ut ötvenhét/b.

SZERENYIGÉNYŰ árvalány férjhezmenne, hozománya háromszáz ezer Lei. Megbízottja: NAGY JENŐ, Budapest, Rákóczy ut ötvenhét/b.

ÖZVEGYASSZONY férjhezmenne, üzlete, háza, készpénze van. Megbízottja: NAGY JENŐ, Budapest, Rákóczy ut ötvenhét/b.

ALKALMAZÁS.

FŐZNITUDO mindenek. éves bizonyítványokkal felvétetik. Jelentkezés naponta 2-3 között Braunnánál, Str. Numa Ponioliu (Kassa-u.) 20-24. (L. em., 13. ajtó) 4399

FIATAL főznitudo jobb mindenest keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4389

LAKÁS.

HÁROMSZOBÁS modern földszinti lakás május 1-re kiadó Str. Cloșca (Szt. László-ucca) 12, 4392

KAPUALATTI bejárattal bu orozott szoba kiadó Piața Lupței 5. (v. Szt. Péter-tér) 4395

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókközlőjében, a Minorita templommal szemben.

EGYSZOBÁS, konyhás lakás földtérre kiadó. Cim az Aradi Közlöny fiókközlőjében, a Minorita templommal szemben.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

CSERÉPKALYHAKAT, 6-7 darabot, használtakat, veszek. Háztulajdonos, Bul. Reg. Ferd. 12. 4996

OLCSÓN eladó jókarban levő két vaságy, rézsodrony betéttel, matraccal. Str. Eminescu No 29. földszint balra. 900

GYORSAN PENZHEZ JUT, ha eladó tárgyait beadja Salgóné bizományi üzetébe Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Karácsonyi ajándéktárgyak iránt már most van érdeklődés s így sürgősen keresek ezüsttárgyakat, aranyemlékeket, dísztárgyakat, keleti és gyári szőnyegeket, szobaberendezéseket, márkás porcellánokat, zongorákat stb. 1000

ELADO telepes rádió, márvány oszlop, nagy üst, összecusukható asztal, női ruhák, kabátok, cipők, fehérnemű, esztélyi ruha és cipő stb. — Megtekinthető d. u. 2-4-ig. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3544

Ujévi bevéásárlásait olcsón eszközölheti SALGÓNÉ bizományi üzletében. Str. Horia 1., hol meglepő olcsó áron hozzájuthat ékezetek, ezüst és porcellán dísztárgyak, perzsaszőnyegek, ezüst evőeszközök, Pathefon, irógépek; fényképezőgép, vitrinek, komódok, komplett szobaberendezések, függönyök, festményekhez stb.-hez. Salgóné bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételeire. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

UJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19. házszámánál.

Pasteurizált Tea-Vaj Aradi Tejsarnok

NE DOBJA EL ócska, elhasznált

autó- vagy rádióakkumulátorját, mert a rossz lemezeket ujakra cseréljük be. Telefon 15-49. GALVANI R. T.

Aradi képviselő: Bartmess Viktor Str. Filipescu 40.

Mindenfajta élőhalak

legolcsóbban beszerezhető:

„Beško” élelmiszer üzletben, Deák F.-u. 8.

ÜZLETTEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Jőjjön hozzánk!

Meglátja érdemes! Arverésből, alkalmi és elektromos, hagyatékokból származó ebédlők, hálók, uriszobák, szalónok rendkívül olcsón. Kaszák 0, 1, 2, 3-as olcsón. Férfi- és női bundák, garderober szekrények, fehér butorok, összecusukható vaságyak, lőszór matrac 8 párna 950 lej. Amerikai íróasztal, amerikai redőnyös könyvszekrény. Tonet-szék 100 lej, ottomán 900 lej, stb. stb. COMISIO bizományi üzlet Bulev. Reg. Maria 9. — A velünk összekötésben álló temesvári zálogház 24 szalónék mellett folyósít kölcsönököt arany és ezüst tárgyakra, ékezetekre, valódi szőnyegekre, irógépekre, stb., úgy, hogy ilyen tárgyaknak a zálogházba való eljuttatására megbízásokat ismétellen elfogadunk.

Írógép

kitűnő állapotban lévő megvételeire kerestetik.

Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérünk. 600

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

Minden városban

és minden faluban tudják, hogy milyen kellemes és előnyös megszállni

Budapesten

BRISTOL

Szállóban. Előzékeny kiszolgálás.

Kellemesen fűtött szoba. Kitűnő ellátás.

Naponként és személyenként

12. — P.-ért.

HUNGARIA

Nagyszállóda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcim: „HUNGARIOTEL”.